

\ Raadsvoorstel

Zaak 41318

Onderwerp: AFVALINZAMELING:

- invoering 2de fase Afvalinzamelplan
- inspraak wijziging inzamelfrequentie restafvalcontainers
- aanpassing Afvaltarieven

Openbaarheid: Ja

Portefeuillehouder: Jo Brauers

Datum raad: 09-11-2017

Nummer: 2017/7/5

\ Samenvatting

In 2013 hebben de gemeenteraden van de Rd4-gemeenten ingestemd met het Afvalbeheersplan 2014-2020. STAP 1 van dit plan is inmiddels gerealiseerd. Om aan de doelstellingen te kunnen voldoen (bronscheiding van minimaal 75% en maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in het jaar 2020) dient STAP 2 van het Afvalbeheersplan te worden ingevoerd.

\ Conceptbesluit

1. In te stemmen met de invoering van de 2de fase van het Afvalinzamelplan, waaronder:
 - de invoering van de gescheiden inzameling van GFT bij de hoog/stapelbouw, en;
 - het voornemen de inzamelfrequentie voor restafval te verlagen van éénmaal per 2 weken naar éénmaal per 4 weken en hiervoor de inspraak op te starten;
2. Aan te sluiten bij het advies van het Algemeen Bestuur (AB) van de Rd4 met betrekking tot de tariefstelling voor het variabele deel van de Afvalstoffenheffing, inhoudend:
 - een verhoging van het tarief voor de ondergrondse inzameling van restafval met 45% in 2018 en 10% in 2019;
 - een verhoging van het tarief voor de containers voor restafval met 10% in 2018 en 10% in 2019.

\ Aanleiding

In 2013 hebben de gemeenteraden van de bij Rd4 aangesloten gemeenten ingestemd met het Afvalbeheersplan 2014-2020. De kern van het Afvalbeheersplan is om kostenneutraal het huishoudelijk restafval stap voor stap te verminderen naar 100 kg per inwoner per jaar in 2020 en herbruikbare materialen en grondstoffen gescheiden in te zamelen. De afgelopen jaren zijn succesvol meerdere maatregelen ingevoerd. Het fundament voor verhoging van de bronscheiding naar 75% in 2020 is hiermee gelegd.

Maar we zijn er nog niet. De komende tijd zullen meerdere maatregelen moeten bijdragen aan een verdere daling van het restafval. Belangrijke aandachtspunten in de verdere uitwerking van het afvalbeheersplan zijn:

- de stijgende vraag naar grondstoffen met de "circulaire economie" als uitgangspunt en
- de keuze voor een regionale aanpak door uniformering van het afvalbeleid.

In het voorliggende “Afvalbeheersplan” is gekozen voor een stapsgewijze invoering van nieuw beleid. Stapsgewijze invoering biedt de mogelijkheid tot getrapte besluitvorming, waarbij iedere stap ter goedkeuring aan de afzonderlijke raden van de deelnemende gemeenten wordt aangeboden. Hiermee ontstaat een dynamisch plan waarbij het mogelijk is om de resultaten uit STAP 1 te laten meewegen bij de definitieve beleidskeuzes voor STAP 2.

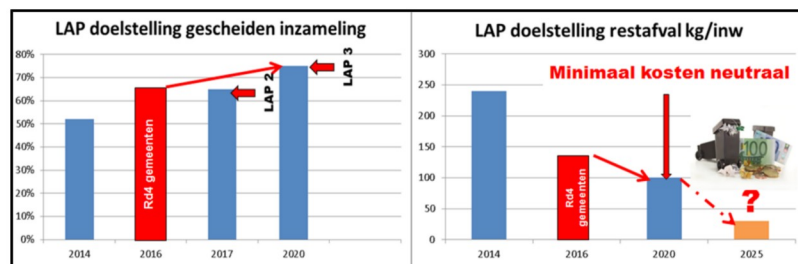
\ Doel

Doel van STAP 2 van het Afvalbeheersplan is het huishoudelijke restafval kostenneutraal stap voor stap te verminderen naar 100 kg per inwoner per jaar in 2020 en een scheidingspercentage van 75% voor herbruikbare materialen en grondstoffen.

\ Argumenten

Evaluatie afvalbeleid

In het Afvalbeheersplan 2014-2020 is het afvalbeleid afgestemd op het inzamelen van grondstoffen, GFT (groente-, fruit en tuinafval) en PMD (plastic - en metalen verpakkingsmaterialen en drankenkartons). Zo is in de afgelopen jaren de BEST-tas (boeken, elektrische apparaten, speelgoed en textiel) en het 0-tarief voor GFT ingevoerd (in Voerendaal loopt een pilot met € 1,00 en € 1,50 voor respectievelijk de 140 en 240 ltr. GFT-container) en wordt PMD gescheiden ingezameld. De effecten op de hoeveelheden gescheiden en ongescheiden aangeleverde hoeveelheden afval zijn onderstaand, Rd4-gemeentebreed weergegeven.

Zowel de circulaire economie als het door de Rijksoverheid geïntroduceerde VANG-beleid (Van Afval Naar Grondstof) streven ernaar om daar waar mogelijk zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden in te zamelen om het vervolgens op te werken naar grondstof of biomassa. De landelijke ambities zijn opgenomen in het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) en in de bovenstaande grafieken weergegeven. De rode staaf geeft de huidige situatie weer van de Rd4-gemeenten. Met de behaalde scheidingsresultaten van 69% voldoen de Rd4-gemeenten in 2016 aan de LAP doelstelling van 65% van LAP 2. In Voerendaal bedraagt de hoeveelheid restafval in 2016 127,1kg per inwoner en het scheidingspercentage 70,8%.

De resultaten zijn echter onvoldoende om te voldoen aan de doelstelling zoals opgenomen in LAP 3: een scheidingspercentage van 75% en een hoeveelheid restafval van 100 kg per inwoner.

STAP 2: Afvalbeheersplan

Om de door de centrale overheid gestelde doelen – bronscheiding van minimaal 75% en maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in het jaar 2020 – te halen ligt de grootste uitdaging bij het verder intensiveren en optimaliseren van de dienstverlening bij het inzamelen van grondstoffen en bij het stapsgewijs afbouwen van de dienstverlening voor het inzamelen van het restafval.

Voorwaarde is dat het nieuwe afvalbeleid niet resulteert in een stijging van de kosten voor de burger en dat de extra investeringen niet mogen resulteren in een stijging van de kosten per aansluiting.

In STAP 2 worden de volgende acties voorgesteld:

Verhogen inzamelfrequentie PMD

Om zoveel mogelijk herbruikbare verpakkingsmaterialen in te zamelen is de inzamelfrequentie voor verpakkingsafval (PMD) per 1 januari 2017 al verhoogd van 1 maal per maand naar 1 maal per 2 weken.

Inzameling GFT-afval bij hoog/stapelbouw

STAP 1 voorziet niet in het gescheiden aanbieden van GFT-afval bij hoog/stapelbouw. Resultaten van een sorteerproef van het restafval in 2015 wijzen uit dat er nog steeds een significante hoeveelheid GFT-afval in het restafval aanwezig is. Door GFT-afval bij hoog/stapelbouw gratis gescheiden te gaan inzamelen kan de hoeveelheid GFT in het restafval (bij hoog/stapelbouw) worden teruggedrongen.

Binnen de Rd4-gemeenten wordt bij elk hoog/stapelbouw-adres een draagbaar emmertje van 20 liter, een zogenaamde citybin, verstrekt. Deze emmer wordt 1 keer per week ingezameld.

In Voerendaal zijn er 423 stapelbouw adressen waar momenteel nog geen GFT-inzameling plaatsvindt en 5 adressen, waar wordt ingezameld met behulp van de “dure” zak. Op deze adressen zal een citybin worden verstrekt, zodat deze burgers de mogelijkheid krijgen om hun GFT – gescheiden van het restafval – aan te bieden.

Afbouwen dienstverlening restafval

Het gescheiden inzamelen van het verpakkingsafval (PMD) resulteert in een aanzienlijke vermindering van de hoeveelheid restafval waardoor de huidige dienstverlening (1 keer per 2 weken) niet meer passend is bij de nieuw ontstane situatie. Voorgesteld wordt om deze dienstverlening op restafval af te bouwen naar een inzamelfrequentie van 1 keer per 4 weken.

Het verlagen van de inzamelfrequentie bij restafval is in 2016 met succes ingevoerd in de gemeente Landgraaf. Deze beleidswijziging heeft geresulteerd in een afname van het restafval met meer dan 20% en een sterke verbetering van de afvalscheiding. De invoering van dit beleid is vrij soepel verlopen en heeft niet geresulteerd in een stijging van het aantal klachten. Ook landelijke ervaring laat een positief beeld zien.

Gezinnen waarbij meer dan gemiddeld afval vrijkomt, zoals gezinnen met meerdere luiersdragende kinderen of burgers met een medische indicatie, kunnen op aanvraag gebruik maken van meerdere containers of het restafval aanbieden in een (in de buurt gelegen) ondergrondse restafvalcontainer (en natuurlijk ook op het milieupark).

De feitelijke ingangsdatum is voorzien in het voorjaar van 2018 en zal in overleg met de Rd4 en de overige Rd4-gemeenten worden bepaald.

\ Kanttekeningen

Het wijzigen van de inzamelfrequentie van restafval dient via een inspraakprocedure te verlopen. Na een positieve besluitvorming door uw raad zal de procedure hiervoor worden gestart. Na afloop van de periode voor inspraak zal deze beleidswijziging, rekening houdend met de nota van inspraak, voor definitieve vaststelling – via een wijziging van de Afvalstoffenverordening – aan uw raad worden voorgelegd.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

In de Begroting 2018 is rekening gehouden met de invoering van de verlaging van de inzamelfrequentie voor restafval van éénmaal per 2 naar éénmaal per 4 weken per 1 januari 2018. Vanwege de noodzakelijke inspraak wordt dit niet gehaald en zal dit in de loop van het voorjaar 2018 geschieden. De financiële gevolgen hiervan zullen beperkt zijn.

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Het nastreven van de VANG-doelstelling van maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar plus 75% bronscheiding levert een (marginale) kostenbesparing op voor de totale afvalverwijderingskosten (circa 3 euro per aansluiting).

De keerzijde hiervan is echter dat ook de inkomsten afnemen. De inwoners bieden steeds minder restafval aan, waardoor de gemeentelijke variabele inkomsten (aantal ledigingen x ledigingstarief) teruglopen.

Om als Rd4-gemeenten toch voor 100% kostendekkend huishoudelijk afval te kunnen blijven inzamelen en verwerken heeft het Algemeen Bestuur van de Rd4 een advies opgesteld. In dit aan de gemeenteraden gerichte advies wordt voorgesteld om de tarieven voor het aanbieden van de containers voor restafval in 2018 en in 2019 met 10% te verhogen.

Het huidige kg-tarief voor het aanbieden van restafval bij de ondergrondse containers is duidelijk lager dan het gemiddelde kg-tarief voor het aanbieden van restafval via de minicontainer, 13 cent ten opzichte van 23 cent. Dit verschil is enigszins te rechtvaardigen, omdat de aanbieders bij ondergrondse containers momenteel hun GFT niet gescheiden kunnen aanbieden. Nu deze mogelijkheid via de invoering van de citybin wel wordt geboden, is een opwaartse bijstelling van het restafvaltarief bij ondergrondse containers gerechtvaardigd.

In zijn advies stelt het Algemeen Bestuur van de Rd4 voor om het tarief voor de ondergrondse restafvalcontainers in 2018 te verhogen met 45% en in 2019 met 10% aanbidding.

Het advies van het Algemeen Bestuur met betrekking tot de ontwikkeling van de Afvalstoffenheffing treft u bij dit voorstel aan.

Aanvullend op de bovenvermelde maatregelen handhaaft de gemeente Voerendaal ook in 2018 de tarieven voor GFT-container, namelijk € 1,00 voor de 140 l en € 1,50 voor de 240 l container. Uit de uitgevoerde evaluatie van deze pilot blijkt immers dat:

- de herinvoering van een tarief voor GFT tot een afname in de hoeveelheid GFT van ruim 10% heeft geleid. Aangezien ook de hoeveelheid restafval is afgenomen (met 6%), kan worden geconcludeerd dat het minder aangeboden GFT niet via het restafval wordt afgevoerd;
- mogelijk meer GFT via het milieupark is aangeleverd, want het aantal bezoeken vanuit Voerendaal stijgt van 8.200 bezoeken in 2015 naar 9.500 bezoeken in 2016. Ook het aantal meldingen voor het ophalen van tuinafval neemt toe van 571 in 2015 naar 750 in 2016. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat de verwerking van tuinafval relatief goedkoop is;
- door de herinvoering van het tarief voor de GFT-containers het aantal aanbiedingen van de GFT-containers in 2016 fors daalt, namelijk met 27% ten opzichte van 2015. Aangezien de hoeveelheid met slechts 10% daalt, kan niet anders worden geconcludeerd dan dat de containers voor GFT voller worden aangeleverd, hetgeen een logistiek voordeel met zich meebrengt.

In de voorliggende gemeentelijke begroting 2018 is geen rekening gehouden met tariefstijgingen voor de restafvalcontainers en het ondergronds aanbieden van restafval. Wanneer de regionale tariefontwikkeling hieromtrent wordt gevolgd, kan het vast tarief in Voerendaal licht dalen. Dit is in onderstaande tabel uitgewerkt.

	2017	2018	2019
240 ltr. container restafval	€ 7,25	€ 8,00	€ 8,75
140 ltr. container restafval	€ 5,35	€ 5,90	€ 6,45
Ondergrondse restafval	€ 1,00	€ 1,45	€ 1,60
Vasttarief¹⁾	€ 138,67	131,41	124,68

1) Zonder inzet van het positieve financiële resultaat van de Rd4.

Voor het aanbieden van de GFT-citybin zal in Voerendaal – evenals de overige Rd4-gemeenten – *geen* tarief in rekening worden gebracht. Reden voor Voerendaal is dat de G(roente) en F(ruit)- fracties slechts een beperkt aandeel in de totale GFT-fractie hebben. De T(uin)-fractie vormt verreweg het grootste aandeel in deze fractie en tuinafval komt bij hoog- en stapelbouw niet vrij.

\ Uitvoering

De ingangsdatum voor het terugbrengen van de inzamelfrequentie van de restafvalcontainers van éénmaal per 2 weken naar éénmaal per 4 weken zal in overleg met de Rd4 en de overige bij de Rd4 aangesloten gemeenten worden bepaald en zal in het voorjaar 2018 komen te liggen.

De invoering van de citybin zal zo spoedig mogelijk na de besluitvorming in uw raad geschieden (eind 2017 – begin 2018).

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

De secretaris

De burgemeester

H.H.M. Timmermans

W. Houben

\ Bijlagen

- Afvalbeheersplan 2014 – 2020 Rd4-gemeenten: stap 2
- Ontwikkelingen afvalstoffenheffing in relatie tot afvalbeleid en advies m.b.t. regionale afstemming – Algemeen Bestuur Rd4 (24 augustus 2017)